

Västerås vinner på grön politik

Kommunpolitiskt handlingsprogram
2026-2030

Innehållsförteckning

Västerås vinner på...

...att gå före s.3

...grön omställning s.5

...att stå upp för demokrati och allas lika rätt s.7

...trygghet, jämlikhet och tidiga insatser s.9

...kultur, idrott och meningsfull fritid s.11

...kreativitet, innovation och en hållbar ekonomi s.13

...lustfyllt och kreativt lärande för alla s.15

...att bygga för närhet, natur och livskvalitet s.17

...trygg vård och omsorg för alla s.19

Mer från Miljöpartiet Västerås:
<https://linktr.ee/mpvml>

Västerås vinner på att gå före

Miljöpartiet de gröna vill att Västerås ska vara en stad där människor kan leva goda liv utan att förbruka de resurser som kommande generationer är beroende av. En stad som tar miljö- och klimatkrisen på allvar. En trygg stad som minskar klyftorna och stärker demokratin. En stad som vågar gå före.

Miljöpartiet är en del av en global grön rörelse som bygger sin politik på tre solidariteter.

- Solidaritet med djur, natur och de ekologiska systemen.
- Solidaritet med kommande generationer.
- Solidaritet med alla människor.

De värderingarna kräver mer än vackra ord. De kräver politiska beslut som ställer om samhället på riktigt. För oss i Miljöpartiet är människans välbefinnande centralt.

Klimatkrisen är vår tids ödesfråga. Den påverkar hur vi bygger våra städer, hur vi producerar energi, hur vi transporterar oss och hur våra ekonomier fungerar. Västerås kan inte stå vid sidan av den gröna omställningen. Vi måste vara en del av lösningen och ta vara på och utnyttja nya och innovativa lösningar för att lösa dagens och morgondagens utmaningar.

Det betyder att vi måste våga prioritera.

Mindre utsläpp. Mer grön energi. En stad där gång-, cykel- och kollektivtrafik prioriteras. En samhällsplanering som bygger möten och gemenskap.

Samtidigt måste vi ta itu med de växande klyftorna. Ett samhälle som lämnar människor efter sig blir aldrig tryggt. Trygghet byggs långsiktigt genom bra skolor, starka sociala insatser och ett levande föreningsliv där barn och unga får en plats att höra till.

Demokratin är inte något som kan tas för givet. Den måste försvaras och fördjupas varje dag. Den lever i fria medier, i skolan, i kulturen, i folkbildningen och i civilsamhället. När människor möts över gränser växer tilliten och samhället blir starkare.

Västerås ska vara en kommun där fler känner att de hör hemma och kan påverka sin framtid. Där parker, natur och vatten är en självklar del av människors vardag. En plats där barn kan växa upp med framtidstro.

Det är möjligt. Men det sker inte av sig själv.

Det kräver politiskt mod. Det kräver prioriteringar. Och det kräver en politik som sätter framtiden före kortsiktighet.

Miljöpartiet vill att Västerås går före och visar att ett hållbart samhälle också är ett friare, mer jämlikt och mer levande samhälle. Det här

handlingsprogrammet visar hur vi vill ta Västerås dit under mandatperioden 2026 till 2030.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- **Att Västerås går före i den gröna omställningen**
Utsläppen ska minska snabbt och den biologiska mångfalden ska stärkas. Verksamheter och stadsplanering ska klimatanpassas och alla större beslut i kommunen bidra till att nå klimat- och miljömålen.
- **Att bygga en grön stad för människor**
Innerstaden ska bli mer levande med mer grönska och stadsliv och mindre biltrafik. Gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik ska prioriteras och utvecklas.
- **Att Västerås ska hålla ihop**
Bra skolor, tidiga sociala insatser, arbete och ett starkt föreningsliv ska minska klyftorna och skapa trygghet i hela kommunen.
- **Att värna demokratin och det öppna samhället**
Civilsamhället, kulturen och folkbildningen ska stärkas och Västerås ska vara en stad där alla människor har lika rättigheter och möjligheter.

Västerås vinner på grön omställning

Västerås ska vara en plats där människor trivs, vattnet vi dricker är rent, luften vi andas är frisk, växterna frodas och djuren mår väl. Även våra barn och barnbarn ska kunna växa upp i goda förhållanden. Västerås ska minska sitt ekologiska fotavtryck och ha högt ställda mål mot att uppnå netto-noll utsläpp senast 2035. Landsbygden ska vara levande och jordbruket hållbart. Skogen rik på mångfald och skogsbruket hänsynsfullt. Sjöar och vattendrag rena och fulla av liv.

Målet är att all energi som används ska komma från förnyelsebara källor – sol, vind, vatten och biobränsle. Restvärme ska utnyttjas och fossila bränslen fasas ut. Energieffektivisering ska prioriteras för klimat, miljö och ekonomi. Kärnkraft ska inte byggas i Västerås.

För att minska utsläppen från trafiken vill vi prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik, och främja fordon som drivs med energi från förnybara källor. Vi behöver göra vår del av att minska halterna av växthusgaser i atmosfären. Förutom att minska våra egna utsläpp vill vi också stimulera kolinlagring på naturlig väg genom fastläggning av kol i jordbruksmark och skogsmark.

Vi behöver anpassa oss till det förändrade klimatet genom att rusta samhället att bättra klara extremväder, torka, översvämningar och hetta. Restaurering av natur genom återskapande av våtmarker och svämplan

(översvämningssytor längs med vattendrag) minskar både risk för översvämning och torka i landskapet och staden. Grönska och träd ger skugga och hjälper till att minska problemen med hetta och rötterna säkrar marken mot skred och slukhål.

Vårt dricksvatten måste vara rent och friskt. Västeråsfjärden är en av de mest förorenade fjärdarna i Mälaren - vilket delvis beror på påverkan från avloppsvatten. Genom innovativ reningsteknik på reningsverket kan vi minska utsläppen av skadliga ämnen som läkemedelsrester, organiska miljögifter som PFAS och tungmetaller. Det bidrar också till bättre vatten vid exempelvis Lögarängen och Björnön och minskar problemen med algbloomning. Vi vill utforska möjligheten att återvinna fosfor ur avloppsvattnet för att minska övergödning och vårt beroende av importerad gödning. Det är också viktigt att hindra läckage av miljögifter till dricksvattnet genom att sanera förorenad mark, eller när så inte är möjligt installera skyddsbarriärer.

Vid inköp och upphandling ska Västerås ställa höga krav på miljömässig och social hållbarhet. Andelen hållbara material och återvunna produkter ska öka och mängden plast och andelen kemikalier, särskilt PFAS, ska minska. Plast innehåller både stora mängder av kända och okända kemikalier och bidrar dessutom till utsläpp av växthusgaser

vid förbränning. Den mat kommunen köper ska vara hållbart producerad och hälsosam, med en ökad andel växtbaserad, ekologisk och närproducerad mat. Vid kommunens egna konferenser ska vegetarisk mat vara norm. Eftersom små barn är extra känsliga för miljögifter ska giftfria och ekologiska produkter prioriteras särskilt till förskolor.

Vi måste också bli bättre på att hushålla med våra naturresurser. Att återvinna och återanvända produkter och material minskar vår negativa påverkan på många områden. Därför vill vi underlätta för återvinning och återanvändning.

Vi vill skydda och restaurera natur. Just nu minskar antalet arter på jorden drastiskt,

vilket äventyrar många viktiga funktioner, så kallade ekosystemtjänster. På kommunens mark ska vi skydda de områden som har höga naturvärden och arbeta med restaurering på platser där det är relevant och gynna pollinerande insekter såsom bin och humlor.

Livsmedelsförsörjningen är grundläggande för vår överlevnad, och ett hållbart jordbruk är en förutsättning för vårt samhälle. Vi behöver minska jordbrukets beroende av fossilt konstgödsel. Även skogsbruket behöver ställa om till hållbarhet. Naturnära hyggesfritt brukande av skogen ska användas på de skogsområden som Västerås stad förfogar över, genom att följa idén med skogens mångbruk.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Fasa ut fossila bränslen och säkerställa att Västerås energiproduktion och energianvändning bygger på förnybara energikällor.
- Genomföra omfattande energieffektiviseringar i kommunens fastigheter och verksamheter.
- Säga nej till ny kärnkraft inom Västerås kommungräns.
- Stärka naturens klimatnytta genom ökad kolinlagring i jord- och skogsmark.
- Prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik i trafikplaneringen och minska bilberoendet i staden.
- Göra staden mer klimatanpassad genom fler träd, mer grönska samt restaurering av våtmarker och svämplan.
- Införa avancerad rening vid reningsverket för att få bort PFAS, läkemedelsrester och tungmetaller ur vattnet samt utveckla fosforåtervinning ur avloppsvatten.
- Skydda dricksvattnet genom sanering av förorenad mark och starkare skydd vid kommunens vattenkällor.
- Ställa höga hållbarhetskrav i kommunens upphandlingar.
- Skydda värdefull natur, skapa bättre livsmiljöer för pollinatörer och införa hållbara brukningsmetoder i kommunens skogar.
- Ta initiativ till en återbruksgalleria i Västerås.

Västerås vinner på att stå upp för demokrati och allas lika rätt

Vi lever i en tid där grundläggande fri- och rättigheter hotas. Runt om i världen ser vi hur demokratin är på tillbakagång, och även i Sverige ifrågasätts den fria kulturen, media och rättsstatens principer. Miljöpartiets roll är att vara en aktiv motkraft till auktoritära strömningar och att värna det öppna samhället där mänskliga rättigheter är rättesnöre.

Demokrati börjar i barndomen. Genom att tidigt få lära sig om rättvisa och praktisera demokrati växer unga människor upp med känslan av att de kan påverka sin omgivning. Skolan är helt central som det forum där vi får perspektiv på samhället, tränar vårt källkritiska tänkande och utmanar gamla normer och värderingar.

Demokrati byggs och stärks i gemenskap med andra. När vi möts över gränserna minskar fördomar och förståelsen för varandra växer. Genom att stötta civilsamhället och idéburna organisationer ger vi fler chansen att vara del av ett sammanhang där de får växa och engagera sig. Alla röster räknas och det inkluderar även personer med funktionsnedsättning som har rätt till självbestämmande och inflytande över samhället och sina liv.

Vi behöver också fler fysiska platser för

spontana aktiviteter och mötesplatser utomhus. Det är på dessa ytor, i den spontana leken eller matchen, som banden mellan stadsdelar och människor stärks.

Folkbildningen, genom studieförbund och folkhögskolor, är en demokratisk grundpelare. Vi vill stärka stödet till studieförbund och underlätta tillgången till lokaler för föreningslivet, bland annat genom att bättre utnyttja skolor på kvällar och helger. Även bygdegårdar och andra ideella samlingsplatser ska få det stöd de behöver för att fortsätta vara viktiga mötesplatser för kultur, bildning och engagemang. I Västerås ska lärande och engagemang vara tillgängligt för alla, hela livet.

Dagens samhälle påverkas fortfarande av strukturer och normer baserade på en socialt konstruerad tvåkönsmodell. Miljöpartiet vill minska de ekonomiska klyftorna och förändra strukturer som skapar orättvisor. Västerås ska vara en stad där alla – oavsett kön, sexuell läggning, etnicitet, funktionsnedsättning eller klass – känner sig trygga, välkomna och delaktiga.

Vi vill stärka demokratin och delaktigheten i Västerås genom att regelbundet hålla medborgardialoger i stadens olika stadsdelar,

och utveckla plattformar där invånare enklare kan följa beslut, lämna synpunkter och delta i samråd.

Vi vill att fler unga ska få praktikplatser inom exempelvis vård, omsorg och beredskap. Det ger arbetslivserfarenhet samtidigt som de bidrar till viktiga samhällsfunktioner. Vi vill även utveckla program där äldre, unga och nyanlända möts för att utbyta erfarenheter, bryta ensamhet och stärka integrationen.

Skolan ska stärka arbetet med allas lika värde och motverka diskriminering. Kommunen ska också stödja initiativ som ökar kunskapen om krisberedskap och hjälper invånarna att känna igen och hantera desinformation, för att bygga ett mer resilient och tryggt samhälle.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Ta fram en strategi för hur Västerås kan bli Sveriges mest öppna stad, fri från sexism, rasism och annan diskriminering.
- Skapa fler forum för invånarnära demokrati i stadsdelar och serviceorter.
- Genomföra medborgardialoger med Västerås barn i viktiga frågor som rör dem.
- Skapa ett ungdomsråd med syftet att öka möjligheterna för Västerås unga att påverka Västerås utveckling.
- Verka för att underrepresenterade grupper, såsom unga, äldre och minoriteter, ska känna sig välkomna i politiken att själva ta plats i debatten.
- Se till att allt material som kommunen ger ut ska vara anpassat ur mångfalds- och genusperspektiv.
- Skapa medborgarkontor där olika myndigheter, föreningar, organisationer och arbetsliv möts och samarbetar under samma tak.
- Fortsätta verka för könsneutrala omklädningsrum i skolor och idrottsanläggningar.
- Utveckla arbetet med HBTQI+-kompetensen hos kommunens anställda som i sitt arbete kommer i kontakt med ungdomar.
- Genomföra dialog med de äldre i viktiga frågor som berör dem.

Västerås vinner på trygghet, jämlikhet och tidiga insatser

Ett hållbart Västerås är ett samhälle där klyftorna minskar och där fler får makt över sina liv. Klimatomställning och social sammanhållning går hand i hand. Ett samhälle som lämnar människor efter sig blir varken tryggt eller hållbart och en planet med klimatkris, naturkollaps och resursbrist är en dålig grund för ett fungerande samhälle.

Trygghet byggs långsiktigt. Den byggs i skolan, på fotbollsplanen, i föreningslokalen och i familjer som får stöd i tid. Vi vill flytta fokus från sena insatser till tidigt och systematiskt främjande arbete.

Miljöpartiet ser förebyggande åtgärder och att minska utanförskapet, särskilt bland unga och utsatta grupper, som avgörande för att bygga ett Västerås som håller ihop. Vi vill öka tryggheten i utsatta områden genom lokalt engagemang, bättre sociala insatser och ökad närvaro av vuxna och polis där det behövs. Vi vill arbeta för ett starkare samarbete mellan kommunen, socialtjänst, polis och lokala organisationer.

Ojämlikheten växer och barn riskerar att växa upp i miljöer präglade av ekonomisk stress, trångboddhet och bristande framtidstro. Stödet till familjer i utsatta situationer ska vara tidigt, samordnat och kunskapsbaserat.

Idrottsrörelsen och föreningslivet är helt grundläggande i det brottsförebyggande arbetet. En fungerande fritid, trygga vuxna ledare och meningsfull gemenskap minskar risken att unga dras in i kriminalitet. Skolloven är ofta en kritisk period. Därför är det centralt att Västerås stad möjliggör att föreningslivet har goda förutsättningar för att tillhandahålla bra och kostnadsfria aktiviteter för Västerås unga. Kommunen ska vara en aktiv partner till föreningslivet och säkerställa långsiktiga villkor för barn och ungas deltagande. Särskilt i stadsdelar där riskfaktorerna är störst ska närvaron av organiserad fritidsverksamhet stärkas.

För den som kommer ny till Sverige ska vägen in vara tydlig och snabb. SFI och samhällsorientering ska hålla hög kvalitet och ge verktyg för språk, arbete och delaktighet. Mottagandet ska bygga på samordning mellan skola, socialtjänst och arbetsmarknadsinsatser. Barn som riskerar att utvisas ensamma från Sverige ska få stöd.

Långvarig arbetslöshet och försörjningsstöd ska brytas genom aktiva insatser som leder vidare till arbete eller studier. Velfärdsjobb och lokala arbetsmarknadsinsatser ska kopplas till samhällsnytta och den gröna omställningen. Sysselsättning och egenförsörjning är en

frihetsfråga.

För den som fastnat i kriminalitet men vill lämna måste samhället kliva fram i rätt ögonblick. Avhopparverksamheten ska vara professionell, snabb och tillräckligt finansierad. Trygghet handlar inte bara om konsekvenser utan om att skapa vägar ut.

Strukturell hemlöshet är ett politiskt misslyckande. Fler bostäder som människor har råd att efterfråga måste byggas, och boendestödet utvecklas så att fler klarar ett eget boende. Unga vuxna och personer med komplex problematik ska särskilt prioriteras.

Beroende av droger, alkohol eller spel orsakar stor utsatthet och ohälsa och är en tydlig riskfaktor för kriminalitet. Vård och stöd ska ges i rätt tid och bygga på evidens. Ansvarsgränser mellan kommun och region får inte bli ett hinder för människor i kris.

Samarbetet ska stärkas tills ett samlat ansvar för beroendevården är på plats.

Stödet för våldsutsatta behöver förstärkas, både genom kommunens egna verksamheter och ideella organisationer utanför densamma.

Föreningar, trossamfund, idéburna organisationer och företag som finns nära människors vardag når ofta människor som det offentliga har svårt att nå. Kommunen ska vara en aktiv och långsiktig partner genom idéburet offentligt partnerskap och stabila samverkansformer.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Satsa på tidiga och kunskapsbaserade insatser för barn och unga för att förebygga kriminalitet.
- Göra idrottsrörelsen och föreningslivet till en central del av Västerås trygghetsarbete genom att säkerställa att alla barn och unga har en meningsfull fritid. Vi vill satsa på föreningslivet, idrotten, kulturskolan, studieförbunden, fritidsgårdarna och kostnadsfria lovaktiviteter.
- Säkerställa långsiktiga villkor för barn och ungas fritidsverksamhet i hela staden.
- Skapa fler välfärdsjobb kopplade till samhällsnytta och den gröna omställningen.
- Stärka avhopparverksamheten så att fler kan lämna kriminalitet och få en väg tillbaka.
- Bryta strukturell hemlöshet genom fler tillgängliga bostäder och ett stärkt boendestöd.
- Bygga starkare partnerskap mellan kommunen och civilsamhället genom fler idéburna offentliga partnerskap, särskilt med verksamheter riktade mot kvinnor som utsätts för våld i nära relationer eller barn och unga som är i riskzon för att utnyttjas för kriminalitet.

Västerås vinner på kultur, idrott och meningsfull fritid

Kultur, kreativitet och rörelse är en grundläggande del av att vara människa. De skapar möten som suddar ut gränser mellan generationer, åskådningar och nationer. Den fria kulturen är en av demokratins starkaste byggstenar.

För oss i Miljöpartiet är det självklart: kultur, idrott och folkbildning ska vara tillgänglig för alla och en självklar del i vardagen. Särskilt viktigt är barns möjligheter att upptäcka och utveckla intressen som kan följa dem genom livet. Förutsättningarna ska finnas oavsett var i Västerås du bor och din familjs ekonomi.

Kulturen ska vara synlig i staden och finnas där människor möts. Kulturen är en utforskande kraft i ständig rörelse. Den formas i samspel mellan människor. I kulturpolitiken ska det finnas en öppenhet för nya uttryck och kulturformer. Politiken ska aldrig försöka styra kulturens innehåll eller form. Fri konst bryter ny mark och utmanar invanda föreställningar.

Västerås bibliotek är en viktig bärare av kultur och folkbildning och vi vill värna västeråsarnas tillgång till bibliotek både centralt och runt om i Västerås kommun.

Vi vill ha fler icke-kommersiella mötesplatser i hela kommunen där människor möts över

generations- och kulturgränser. Konsten ska ha en självklar plats i stadsplaneringen när nya områden byggs och utvecklas.

Investeringsmedel enligt enprocentsregeln ska avsättas.

Västerås är en idrottsstad med stor bredd. Här ryms allt från lagidrott till individuella sporter, spontanidrott och ett starkt föreningsliv. När Rocklunda utvecklas skapas fler möjligheter men också all den idrott som bedrivs ute i stads- och kommunalar behöver bättre förutsättningar. Idrott stärker folkhälsan, bygger självkänsla och framtidstro. Genom samarbete, ansvar, uthållighet och respekt blir idrotten en skola i demokrati.

Resurser till kultur, idrott och fritid måste fördelas jämnt mellan könen, även i de kommunala bolagens sponsring. Alla barn ska ha råd och möjlighet att utöva kultur och idrott och lära sig simma. Det ska vara möjligt att låna utrustning för att delta i aktiviteter. Fritids- och kulturbanken har en viktig roll i att skapa förutsättningar som minskar ekonomiska hinder. Verksamheterna ska omfatta så många barn och unga som möjligt, så långt upp i åldrarna som möjligt. Kommunens idrottsanslag ska främst gå till breddidrott, barn- och ungdomsidrott samt parasport.

Västerås ska vara generös i sitt stöd till demokratiska föreningar och studieförbund. Vi vill också utveckla mötesplatser som Växhuset, Culturen och Drömfabriken. Lögarängsbadet ska vara tillgängligt och väl fungerande för alla åldrar, med allt från bra priser till fler handduschar. Skolfastigheter behöver tillgängliggöras i högre grad för föreningslivet under kvällar, lov och helger. Där intressen för spel, teknik och kultur kan förenas under samma tak och samverka för att bidra till folkhälsoarbetet och kreativitet i alla dess former.

Genom ökade resurser till kulturskolan kan fler barn ges plats att delta och undervisning erbjudas i många stads- och kommunalar. På så sätt blir den tillgänglig för alla barn, även de vars föräldrar inte har möjlighet att skjutsa dem.

En grön politik innebär att öppna dörrar. Vi vill säkerställa den fria konsten, skapa platser där människor möts och ge barn och ungdomar möjlighet att drömma, skapa, utvecklas och känna rörelseglädje genom livet.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Årligen höja resurser till kulturskolan, föreningsstödet och stödet till studieförbunden baserat på minst kostnadsökningsindex och demografisk utveckling. Bidrag ska även kunna ges till föreningar som arbetar med miljö- eller djurskydd samt inkludering av marginaliserade grupper.
- Prioritera en bredd av barn och ungas intresse med allt från musik, teknik till spel.
- Utveckla kulturskolan för att nå unga västeråsare i fler stads- och kommunalar och stärka samarbetet med skolorna.
- Verka för ett utvecklat samarbete mellan Västmanlands Teater, Västmanlandsmusiken och stadens museer.
- Erbjud kommunala skollokaler vid föreningsevenemang till självkostnadspris.
- Sänka priserna på Lögarängsbadet, inklusive ta bort de senaste höjningarna för pensionärer.
- Utveckla Växhuset och Culturen för att ge mer utrymme till fler.
- Utveckla Västerås Kulturbank i nya och bättre lokaler.
- Prioritera bredd-, ungdoms- och paraidrott i frågor som rör föreningsstöd och investeringar i anläggningar.

Västerås vinner på kreativitet, innovation och en hållbar ekonomi

Miljöpartiets vision för Västerås är att skapa en hållbar, rättvis och inkluderande kommun. Genom att främja utveckling, innovation, och jämlikhet vill vi bygga en stad där alla har möjlighet att växa och bidra till en bättre värld. Samverkan mellan kommun, näringsliv, universitet och invånare är avgörande.

Miljöpartiet i Västerås vill bygga en hållbar ekonomi där människors välmående är i fokus, inte enbart ekonomisk tillväxt. Den utveckling vi strävar efter ska bidra till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet för alla Västeråsare. Ingen ska lämnas utanför

Vi vill skapa en arbetsmarknad som värdesätter och stärker de yrken som är grundläggande för vårt samhälle, såsom välfärdsyrken. För att Västerås stad ska vara en attraktiv arbetsgivare vill vi säkerställa bra löner, goda arbetsvillkor och möjligheter till kompetensutveckling. Makt över arbetstid och utvecklingsmöjligheter ska vara en självklarhet för alla som arbetar inom kommunen.

Sämre säkerhet i samhälleliga skyddsnät leder inte till fler jobb, utan skapar bara ökad otrygghet. Vi vill istället skapa rättvisa och långsiktiga lösningar som gör att fler får möjlighet att bidra och leva på sitt arbete.

Vi vill också underlätta för människor med idéer att förverkliga dem. Det ska vara lätt att starta företag och utveckla sin verksamhet. Särskild prioritet ska ges till gröna jobb, kulturella och kreativa företag samt innovationer som bidrar till hållbar utveckling och cirkulär ekonomi. Besöksnäring och evenemang kan både locka fler besökare till Västerås och göra kommunen till en mer trivsamt plats för oss som redan bor här. Västerås måste vara en plats där kompetensutveckling och utbildning är en självklar del av arbetslivet. Ny teknik, inklusive människocentrerad användning av AI, ska användas för att lösa klimat- och samhällsutmaningar.

Småföretagare och entreprenörer ska få bättre tillgång till rådgivning och stöd i avgörande skeden, exempelvis vid uppstart och utveckling av verksamheten. Arbetet för att underlätta för företagare och entreprenörer ska göras i samverkan med näringsliv, organisationer och universitet för att öppna dörrar, lyfta goda exempel och skapa möjligheter. Kommunens myndighetsutövning ska vara kvalitativ, effektiv och med gott bemötande. Det ska vara lätt att hitta rätt kontakter och förstå vilka krav som ställs.

Som upphandlare har Västerås stad ett stort

ansvar. Vi vill integrera livscykelanalyser i upphandlingsförfarandet och arbeta med innovationsupphandlingar för att stimulera utvecklingen av hållbara lösningar som kan gynna hela samhället. Genom att dela upp upphandlingar i mindre delar möjliggörs det för fler lokala småföretag att lämna anbud. Genom att fortsätta arbetet med gröna obligationer och hållbara investeringar vill vi också bidra till en hållbar ekonomisk utveckling som går bortom Västerås kommungränser.

Miljöpartiet vill rusta Västeråsarna för framtidens arbetsmarknad och ge unga en god start i arbetslivet. De som står långt från arbetsmarknaden och nyanlända ska få rätt stöd. Vi vill satsa på lärlings- och

praktikplatser och fler möjligheter för yrkesutbildning, folkbildning och vidareutbildning.

Västeråsarna måste ha råd att bo och leva inom ramen för sina inkomster. I Västerås ska människor ha råd att bo bra, ha mat på bordet, en god livskvalitet och leva hållbart. Vi ska ha tillgång till konsumentrådgivning, skuldrådgivning och energirådgivning, samt information om hållbar konsumtion och lokala leverantörer. Miljöpartiet arbetar för en grön omställning som gör att hushållens ekonomi stärks, samtidigt som samhället blir mer robust och mindre sårbart.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Säkerställa att miljöpåverkan, arbetsvillkor och socialt ansvarstagande beaktas i upphandlingar och interna processer.
- Stödja etableringar som bidrar till industriell omställning, grön teknik och cirkulär ekonomi, eller ett roligare Västerås.
- Stärka samarbetet mellan kommunen, Mälardalens universitet och näringslivet för fler jobb och innovationer.
- Göra Västerås mer attraktivt som studentstad och plats att stanna kvar på efter studier.
- Göra det lättare för små och lokala företag att delta i upphandlingar.
- Prioritera upphandlingar från sociala företag när det är möjligt för att stödja en mer inkluderande och rättvis ekonomi där socialt ansvarstagande företag får möjlighet att växa.
- Stärka villkoren i kvinnodominerade och lågavlönade yrken och pröva arbetstidsförkortning inom vård och omsorg.
- Göra det enklare att starta, driva och utveckla företag i Västerås.
- Utveckla lärlingsplatser, praktikplatser och utbildningsvägar för unga vuxna och nyanlända.
- Stärka Västerås som arbetsgivare genom rimliga löner, goda arbetsvillkor, flexibilitet och goda möjligheter till kompetensutveckling.

Västerås vinner på lustfyllt och kreativt lärande för alla

Varje barn i Västerås förtjänar en skola och förskola som ser, uppmuntrar och utmanar just dem – oavsett bakgrund, förutsättningar eller var i kommunen man bor. Skolan ska vara en demokratisk mötesplats och fostra nyfikenhet, självförtroende och lust att lära. Miljöpartiet vill att skolan ska formas utifrån barnens behov, inte utifrån byråkratiska krav eller vinstintresse.

Barn är olika. Några behöver struktur och tydliga ramar, andra trivs bäst med frihet och variation. En del lär sig bäst genom praktiskt arbete, andra genom teoretiska diskussioner. För att möta det krävs en skola med tillräckliga resurser och utrymme för flexibilitet. Lärare och rektorer måste få tillit och resurser att forma undervisningen utifrån elevernas unika förutsättningar.

Skolsegregationen förstärker ojämlikheten och begränsar barnens möjligheter. Kommunen har ett ansvar att aktivt planera skolor och elevgrupper på ett sätt som främjar integration. Skolor i utsatta områden måste ges extra resurser för att säkerställa att alla elever får samma möjligheter. Vi ska bryta de mönster som idag riskerar att göra barn sårbara för rekrytering till extremism och kriminalitet. Alla barn i Västerås ska kunna känna framtidstro.

Att må bra i skolan är en förutsättning för att kunna lära sig och utvecklas. Skolan, förskolan och fritidshemmet ska erbjuda en god social miljö som präglas av respekt och omtanke. Det behövs fler vuxna på plats för att kunna stötta elever i behov av extra hjälp. Eleverflyttandet ska stärkas så att barn och unga får större inflytande över sin vardag och sitt lärande. Utbildningen ska främja barn och ungdomars utveckling som ansvarsfulla demokratiska medborgare som är vana att kommunicera med andra med respekt och omtanke.

Rörelse, hållbar utveckling och kreativitet ska vara en självklar del av skoldagen. Maten ska vara god, näringsrik och klimatsmart. Barnens skolväg ska vara trygg och deras uteplatser ska erbjuda grönska, ren luft och inspirerande lekmiljöer. Barnen ska ges möjlighet att både utveckla sina egna kreativa uttryckssätt och möta professionell kultur i olika former. Miljöpartiet vill att skolan ska ge barnen god digital kompetens, med fokus både på arbetsredskap och skapande, och på källkritik, trygg internetanvändning och förmågan att navigera i en komplex medievärld.

För att förskolan, skolan och fritids ska kunna ge barnen det bästa måste den också vara en attraktiv arbetsplats för pedagoger och annan personal. Det kräver konkurrenskraftiga löner,

goda arbetsvillkor och tid för fortbildning. Lärarna ska kunna fokusera på undervisning och relationer med eleverna, inte på administrativt arbete. Genom att satsa på våra pedagoger satsar vi på våra barn.

Utbildning och bildning öppnar nya dörrar hela livet. Vi vill säkerställa att den som behöver ska ha möjlighet till en ny chans att fullfölja en utbildning eller läsa upp betyg. Ungdomar och unga vuxna som varken studerar eller arbetar ska få stöd och inspiration att hitta sin väg i livet. Västerås ska våga satsa och testa nya vägar för att nå fram, inte minst genom samverkan med andra delar av Sverige, Europa och världen.

Folkbildningen, genom studieförbund och folkhögskolor, är en demokratisk grundpelare. Vi vill stärka stödet till studieförbund och underlätta tillgången till lokaler för föreningslivet, bland annat genom att bättre utnyttja skolor på kvällar och helger. Även bygdegårdar och andra ideella samlingsplatser ska få det stöd de behöver för att fortsätta vara viktiga mötesplatser för kultur, bildning och engagemang. I Västerås ska lärande och engagemang vara tillgängligt för alla, hela livet.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Höja skolpengen för att ge skolan mer tid att se varje elev.
- Öka personaltätheten i förskola och fritidshem för att säkra barns tillgång till trygga vuxna.
- Bryta skolsegregationen genom aktiv planering och resursfördelning.
- Stärka elevhälsan och arbetet med främjande och förebyggande arbete.
- Stärka elevdemokratin och elevinflytande på kommunens skolor och utforska samarbeten för att möjliggöra ett lokalt "elevens val".
- Genomföra åtgärder för trygga skolvägar i samråd med skolor och föräldrar.
- Utveckla förbättrade förskole- och skolgårdar med tillgång till varierade naturmiljöer, ren luft och goda pedagogiska möjligheter.
- Servera god, nyttig och hållbar mat i förskola och skola med hög andel närproducerat, växtbaserat och ekologiskt.
- Göra en särskild satsning på att öka tillgången till kulturupplevelser och viktiga studiebesök för alla Västerås elever.
- Göra en särskild satsning på att utveckla och testa nya sätt att hitta lösningar för hemmasittare och unga inom ramen för kommunens aktivitetsansvar.
- Öka resurserna till folkbildningen samt förbättra tillgång till lokaler för studieförbund och föreningar.
- Alla elever ska ges möjlighet att besöka Sveriges riksdag, kommunfullmäktige och göra andra lärorika studiebesök i skolans regi.

Västerås vinner på att bygga för närhet, natur och livskvalitet

Hur vi planerar våra gator, bostadsområden och transportsystem avgör hur människor lever sina liv varje dag. När staden byggs nära, grönt och tillgängligt minskar klimatutsläppen samtidigt som livskvaliteten ökar. Miljöpartiet vill utveckla ett Västerås där människor kan röra sig enkelt, mötas i levande stadsrum och leva goda liv inom planetens gränser.

Miljöpartiet de gröna vill att all samhällsplanering i Västerås ska utgå från planetens gränser och målet om netto noll utsläpp senast 2035. Hur vi bygger vår stad är avgörande för om vi klarar klimatomställningen, stärker folkhälsan och bryter segregationen. Det ska vara lätt att leva utan egen bil. Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras. Många cykelbanor är av dålig kvalitet med potthål och rötter. Lutande gång- och cykelbanor är ett problem för personer med rullstol eller gånghjälpmedel. Vi vill förbättra underhållet. Varje större investering och detaljplan ska bidra till minskade utsläpp, ökad biologisk mångfald och social sammanhållning. Västerås ska byggas för människor och vardagsliv, inte för genomfartstrafik.

Vi vill utveckla en nära, grön och blandad stad där fler når arbete, service, kultur och rekreation inom gång-, cykel- eller

kollektivtrafikavstånd. Därför ska vi planera staden med inriktning att utveckla den så kallade "15-minutersstaden". Nya bostäder ska i första hand byggas i anslutning till befintlig bebyggelse och infrastruktur. Förtätning ska ske med kvalitet, med grönska, mötesplatser och en blandning av upplåtelseformer. Principen 3-30-300 ska gälla - att alla ska kunna se minst tre träd från sitt hem, sin skola och sin arbetsplats, att stadskvarter ska ha minst 30 procents trädkröntäckningsgrad och att människor ska ha som längst 300 meter till ett grönområde. Så kallade blå stråk, vattenmiljöer, gynnar både stadsmiljön och biologisk mångfald. Det ska finnas god tillgång på hundrastgårdar för fyrbenta västeråsare och deras familjer.

En attraktiv och levande innerstad är avgörande för hela kommunen. City ska utvecklas med mer grönska, kultur, handel och mötesplatser. Samtidigt behöver Västerås utveckla områden som i dag i hög grad är planerade för bilburen handel. På sikt bör dessa platser utvecklas till mer blandade stadsdelar med bostäder, arbetsplatser, service och god kollektivtrafik.

Landsbygden och Västerås serviceorter ska ha fungerande digital infrastruktur och förutsättningar för lokal utveckling.

Klimatomställningen ska vara rättvis och ta hänsyn till olika förutsättningar i olika delar av kommunen. Västerås behöver ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem som binder samman kommunen och gör det enkelt att resa hållbart.

Alla Västeråsare ska ha en hälsosam boendemiljö. Samhällsplaneringen ska minska buller, luftföroreningar och klimatpåverkan. Klimatanpassning ska vara en självklar del av planeringen genom naturbaserade lösningar som stärker stadens resiliens och motståndskraft mot värmeböljor och skyfall. Vi ser positivt på autonoma växthus och annan ny odlingsteknik som kan stärka den lokala livsmedelsproduktionen.

Barnperspektivet ska vara styrande. Barn ska ha trygga och gröna skolvägar, tillgång till lek, idrott och natur i sin närmiljö och möjlighet att påverka hur deras stadsdel utvecklas. Det som är bra för barn är bra för alla.

Allmännyttan, genom Bostads-AB Mimer, har en viktig roll att spela och ska verka för att hålla nere hyresnivåer och andra kostnadsökningar och säkerställa att man tillhandahåller bostäder som människor har råd att hyra.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Utveckla Västerås som en nära, grön och blandad stad där fler når arbete, service och kultur utan bil.
- Stärka stadskärnan med fler bostäder, mer grönska, kultur och mötesplatser.
- Ta nästa steg mot en innerstad med kraftigt minskad biltrafik genom bilfria ytor och miljözoner.
- Prioritera gång-, cykel- och kollektivtrafik i planering och investeringar.
- Förbättra underhåll av gång- och cykelbanor och återuppta sopsaltning.
- Göra barnperspektiv, folkhälsa och klimatanpassning till självklara delar av samhällsplaneringen.
- Bygga ut ett kapacitetsstarkt kollektivtrafiksystem med tydliga stomlinjer och steg mot BRT-lösningar.
- Säkerställa att landsbygd och serviceorter har god kollektivtrafik och digital infrastruktur.

Västerås vinner på trygg vård och omsorg för alla

Alla människor har rätt till hjälp och stöd när behov uppstår. Kvaliteten på och tillgången till vård och omsorg ska inte bero på ekonomisk situation eller bakgrund. Förebyggande åtgärder är avgörande för att förbättra folkhälsan och minska trycket på sjukvården. Friskvård och fysisk aktivitet ska vara en självklar del av hälsosystemet.

Vi ser ett behov av att förbättra samverkan mellan kommun och region, särskilt när det gäller vårdplanering och överföring mellan vård på sjukhus och hemtjänst/hemsjukvård. Praktiskt kan detta stärkas genom gemensamma utbildningar för vårdpersonal.

Vi vill öka kvaliteten inom äldreomsorgen. Äldre ska få god vård och känna sig trygga och respekterade. En värdig ålderdom innebär att få leva självständigt och aktivt, och att individens behov och önskemål är styrande. Den som vill ska kunna bo kvar i sin bostad. Alternativ som trygghetsboenden eller 65+boenden, dit man kan flytta utan biståndsbeslut, ska fortsätta utvecklas. För de som behöver vård och omsorg av större omfattning behöver det finnas tillgängliga platser på äldreboenden. Maten som serveras ska vara god, näringsriktig, ekologisk och säsonganpassad. Målet är att maten ska komma från 100 % ekologiska råvaror, med

minskad köttkonsumtion och matsvinn. Vistelse utomhus ska vara en rättighet för alla i behov av hemtjänst eller som bor på grupp- eller äldreboenden. Vi främjar även möjligheten att ha djur på boenden.

Yrken inom socialtjänst, vård och omsorg ska vara yrken där människor vill stanna. Vi satsar på arbetsmiljö och villkor för att skapa en jämställd arbetsmarknad. För att göra dessa yrken mer attraktiva och hållbara vill vi införa sex timmars arbetsdag som pilotprojekt inom vård och omsorg samt avskaffa minutstyrningen inom hemtjänsten. Detta skulle leda till färre sjukskrivningar, en bättre arbetsmiljö och ett mer personcentrerat bemötande av brukarna. Vi vill också fortsätta satsningar på utbildning och språkträning. Vårdbiträden ska ges möjlighet att utbilda sig till undersköterskor och kombinera arbete med studier. Vi vill införa två utbildningsdagar per år för varje anställd. De anställda som jobbar direkt med de som behöver omsorg ska ha god kunskap i svenska språket och flerspråkighet ska vara meriterande.

Vi ser också behovet av fler gruppboendestäder för att kunna tillgodose särskilda behov. Upphandlingar inom social omsorg ska fokusera på kvalitet, funktion och miljö-etiska krav, inte bara på pris. Det är viktigt att

verksamheten oavsett utförare följs upp noggrant för att säkerställa att kvalitetskraven efterlevs.

Vi vill förstärka rätten till personlig assistans och ett självständigt liv. Assistansreformens intentioner måste återskapas både vad gäller de bedömningsunderlag som används och de ekonomiska villkoren.

Psykisk ohälsa är en växande utmaning som påverkar många människor i vårt samhälle. Det krävs omfattande åtgärder för att främja en bättre mental hälsa på alla nivåer. Tidigt stöd, förebyggande insatser och tillgång till rätt vård är avgörande.

Vi vägrar acceptera att barn och unga som far illa inte får den hjälp de behöver. Tidiga insatser är avgörande, och vi vill bryta de barriärer som finns mellan olika

samhällsinstanser som vård, skola, socialtjänst och polis. Inga barn ska hamna mellan stolarna och rätt hjälp ska ges i rätt tid. Vi vill också stödja kvinnor som lever i hemlöshet och missbruk. Genom att skapa ett skyddat lågtröskelboende vill vi ge möjlighet att bryta destruktiva relationer och missbruk. Våld i nära relationer är ett samhällsproblem som kräver både förebyggande arbete och riktade insatser.

För oss är det viktigt att vård och omsorg präglas av att alla, oavsett situation, möts med respekt. Bemötande-kompetens och HBTQI+-kompetens ska vara en självklarhet. Vi strävar efter ett samhälle där kvalitativ vård och omsorg är tillgängligt för alla, präglas av omtanke och respekt för varje individ samt att alla ges lika värde och rättigheter.

Därför vill vi under perioden 2026-2030:

- Bygga ut äldreomsorgen med fler trygghetsboenden, seniorboenden och äldreboenden anpassade efter olika behov.
- Stärka äldres rätt till utevistelse, social gemenskap och meningsfull vardag.
- Pröva sex timmars arbetsdag som pilotprojekt inom vård och omsorg.
- Inrätta skyddade och anpassade boenden för kvinnor i hemlöshet och missbruk.
- Utveckla boendeformer som fyller tomrummet efter nedlagda servicehus.
- Stärka stödet till personer med funktionsnedsättning genom bättre ledsagning, boendestöd, assistans och fler vägar till arbete.
- Avveckla minutstyrningen i hemtjänsten och ge större flexibilitet utifrån individens behov.
- Säkerställa tillräcklig bemanning och rätt kompetens i vård och omsorg.
- Implementera valfri digitalisering av matinköp och beställning av matlådor för äldre, samtidigt som möjligheten för icke-digitala alternativ ska bevaras för att inkludera alla äldre i samhället.